

SANDLÖPARE

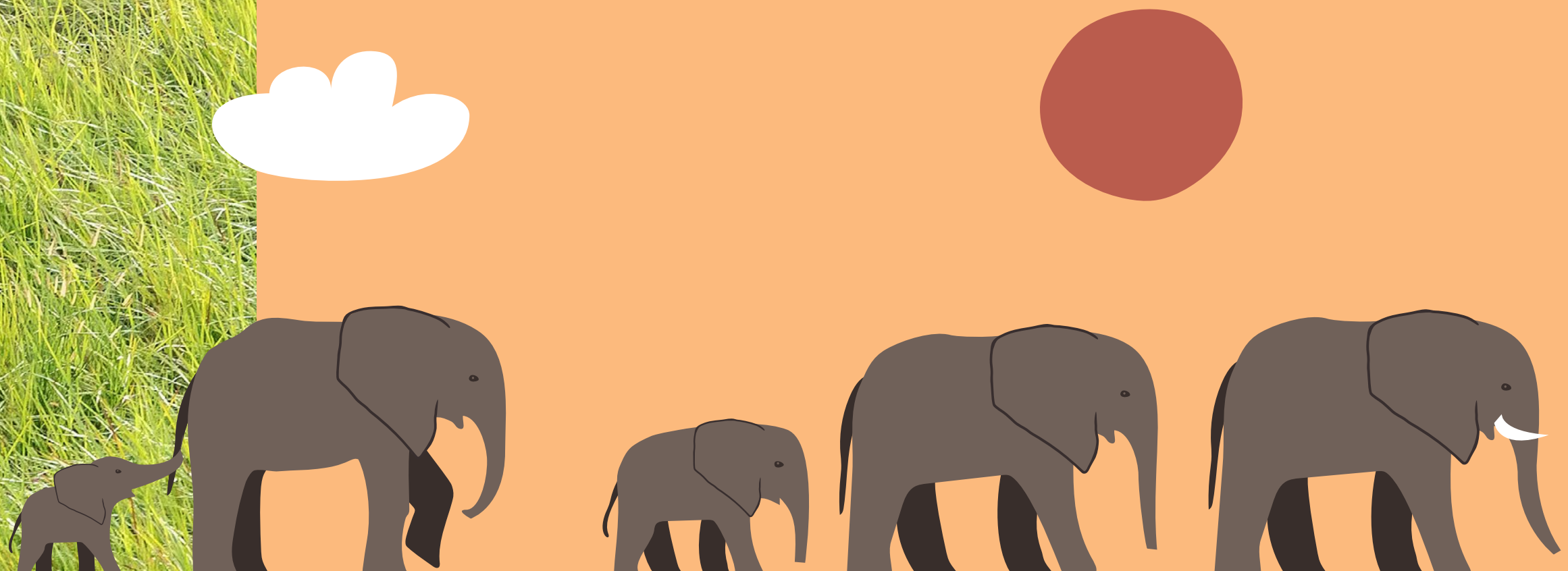
Εξερευνώντας
την άγρια ζωή
της αφρικανικής σαβάνας

Ζήσε τις περιπέτειες της σαβάνας

Τα ζωάκια της σειράς **SANDLÖPARE**
είναι εμπνευσμένα από την άγρια ζωή
της αφρικανικής σαβάνας.

Μάθε περισσότερα για τα ζώα και τα
έντομα που ζουν εκεί, καθώς και για τις
δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και πώς
θα τα προστατέψεις. Μαζί, μπορούμε να
κάνουμε τη διαφορά.

Μικρό λεξικό της σαβάνας

Το ήξερες;

Οι βούλες στο τρίχωμά μου και οι ρίγες της ζέβρας είναι μοναδικές, όπως τα δακτυλικά αποτυπώματα των ανθρώπων!

Οικοσύστημα: Μια κοινότητα ζωντανών οργανισμών που αλληλεπιδρούν και μεταξύ τους αλλά και με το φυσικό περιβάλλον. Μπορεί να είναι οτιδήποτε, από μία μικρή λιμνούλα μέχρι ένα ολόκληρο δάσος.

Μεγαοικοσύστημα: Ένα είδος περιβάλλοντος με ορισμένο τύπο βλάστησης και κλίματος, όπως τα δάση, οι έρημοι, οι σαβάνες και η τούνδρα.

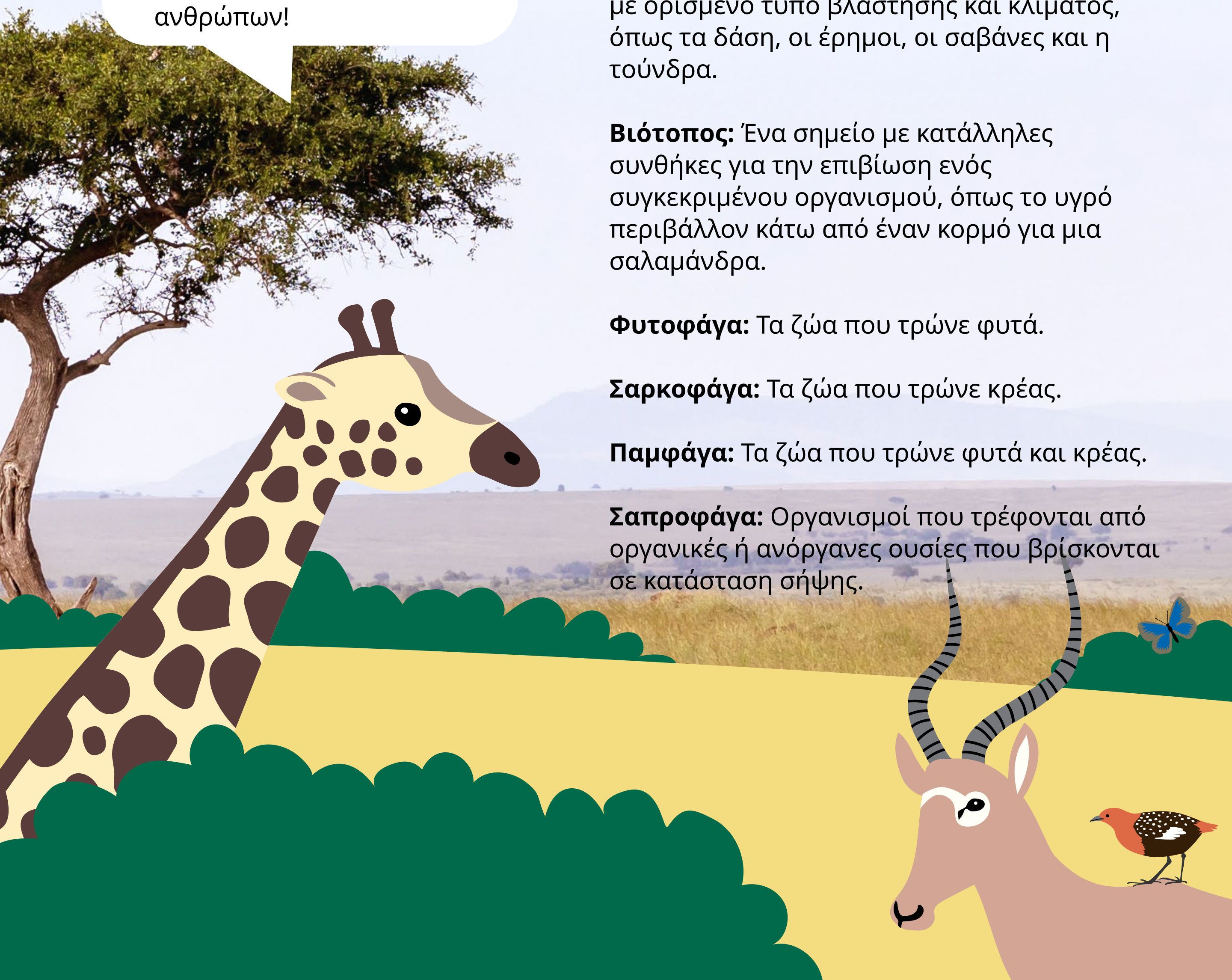
Βιότοπος: Ένα σημείο με κατάλληλες συνθήκες για την επιβίωση ενός συγκεκριμένου οργανισμού, όπως το υγρό περιβάλλον κάτω από έναν κορμό για μια σαλαμάνδρα.

Φυτοφάγα: Τα ζώα που τρώνε φυτά.

Σαρκοφάγα: Τα ζώα που τρώνε κρέας.

Παμφάγα: Τα ζώα που τρώνε φυτά και κρέας.

Σαπροφάγα: Οργανισμοί που τρέφονται από οργανικές ή ανόργανες ουσίες που βρίσκονται σε κατάσταση σήψης.

Ένα εύθραυστο οικοσύστημα

Η σαβάνα φιλοξενεί μερικά από τα μεγαλύτερα και πιο εντυπωσιακά θηλαστικά του πλανήτη. Χαρακτηρίζεται από μεγάλες πεδιάδες με χαμηλή βλάστηση και μερικά δέντρα με ανοιχτό φύλλωμα, ενώ η μεγαλύτερη ποσότητα βροχής πέφτει σε μία μόνο εποχή.

Η σαβάνα καλύπτει περίπου το 20% της επιφάνειας της Γης και συναντάται σε θερμά κλίματα, μεταξύ ερήμου και δάσους, στην Αφρική, την Αυστραλία, τη Νότια Αμερική και την Ασία.

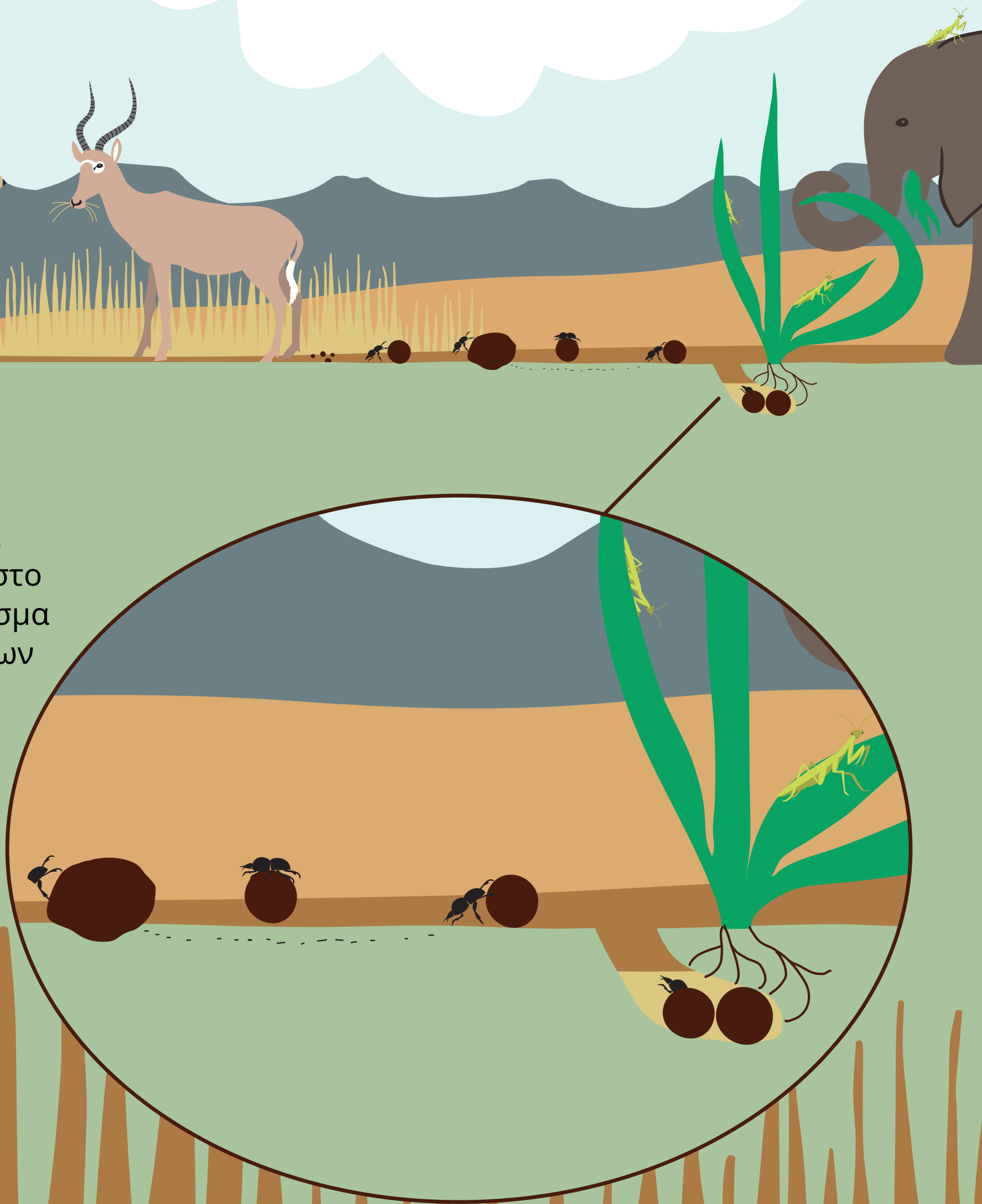
Το ήξερες;

Τα φυτοφάγα ζώα συνήθως έχουν τα μάτια στα πλάγια του κεφαλιού τους, ώστε να εντοπίζουν καλύτερα τους θηρευτές από διάφορες κατευθύνσεις. Αντιθέτως, τα σαρκοφάγα έχουν τα μάτια τους στραμμένα προς τα εμπρός για να υπολογίζουν καλύτερα την απόσταση από το θήραμά τους.

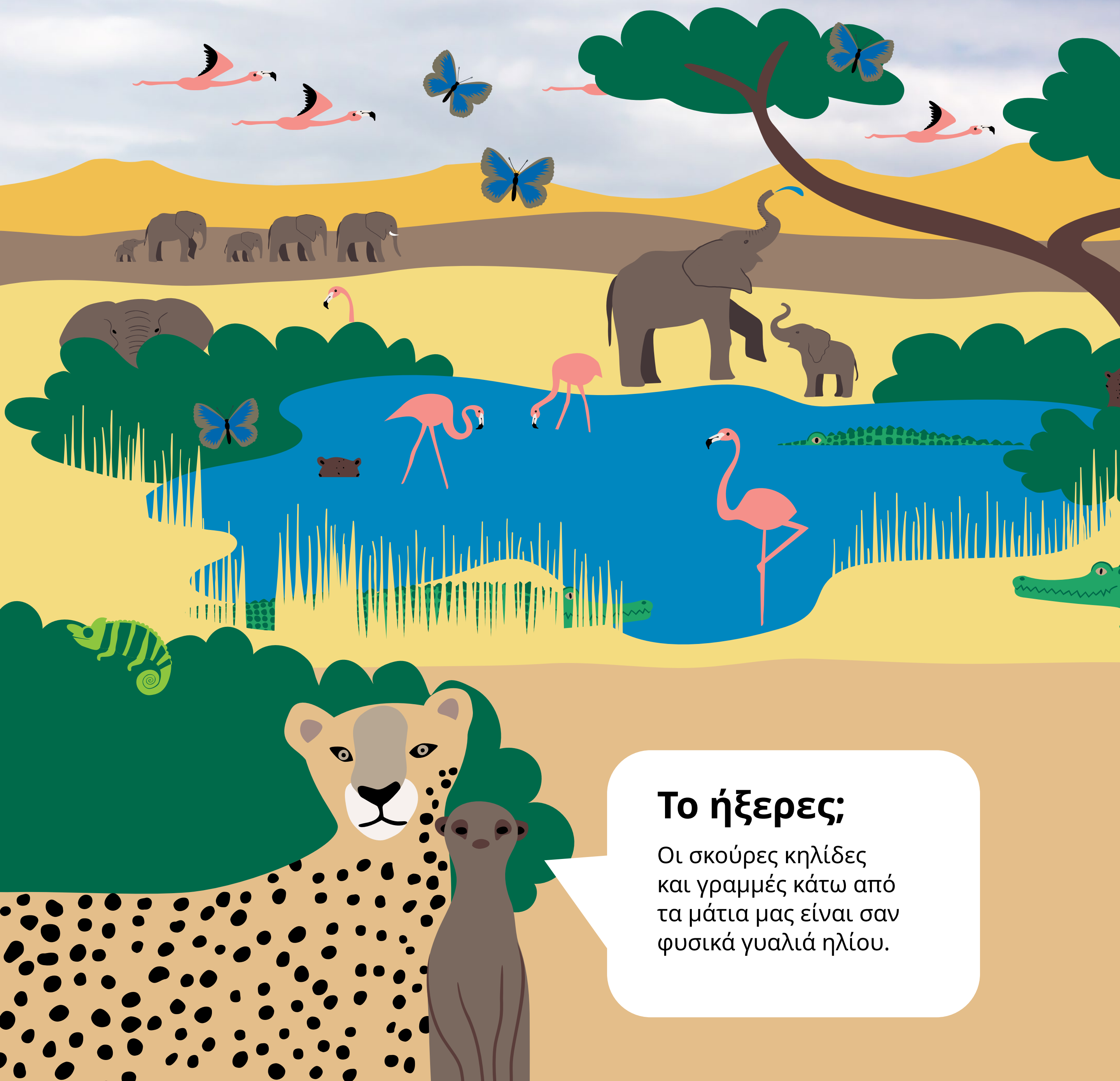

Κάθε ζώο και φυτό στη σαβάνα παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση αυτού του ευαίσθητου οικοσυστήματος. Τα φυτά συντηρούν τα φυτοφάγα ζώα, τα οποία κόβουν το χορτάρι και, με τη μετανάστευσή τους, εμποδίζουν τη γη να μετατραπεί σε έρημο.

Τα φυτοφάγα, με τη σειρά τους, αποτελούν τροφή για τα σαρκοφάγα ζώα. Την ίδια στιγμή, ο σκαραβαίος μαζεύει τα περιττώματα και τα θάβει στο έδαφος, δημιουργώντας λίπασμα που βοηθά στην ανάπτυξη νέων φυτών.

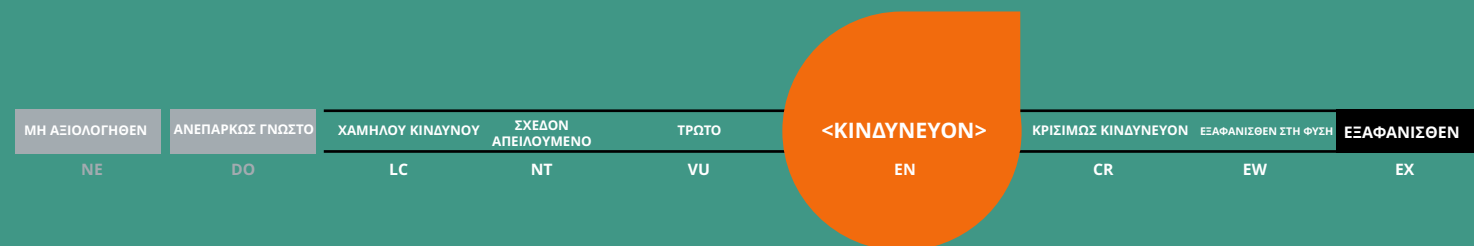
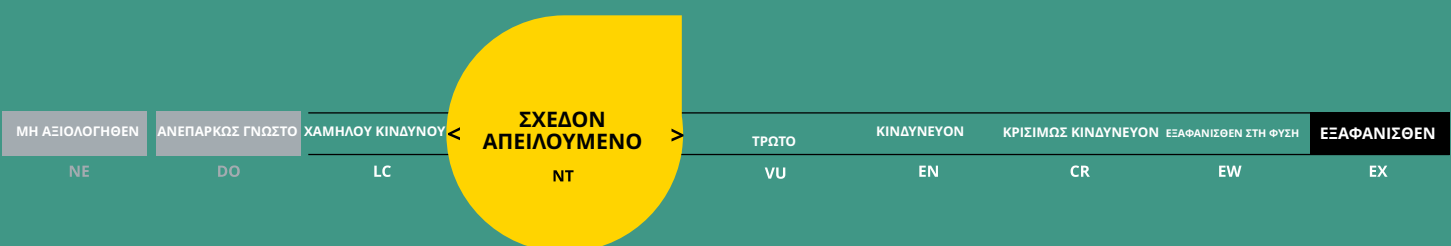
Οι εντυπωσιακοί ελέφαντες ρίχνουν δέντρα και σκάβουν το έδαφος για να βρουν νερό κάτω από την επιφάνεια της γης. Η παρουσία τους στη σαβάνα προσφέρει πρόσβαση σε τροφή, νερό και μονοπάτια και εξασφαλίζει την επιβίωση μικρών ζώων και εντόμων.

Το ήξερες;

Οι σκούρες κηλίδες και γραμμές κάτω από τα μάτια μας είναι σαν φυσικά γυαλιά ηλίου.

Ο Κόκκινος Κατάλογος

Πηγή: IUCN

Ο Κόκκινος Κατάλογος των απειλούμενων ειδών καταρτίζεται από τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN) και καταγράφει την παγκόσμια βιοποικιλότητα. Η λίστα δείχνει ποια είδη κινδυνεύουν και πόσο κοντά βρίσκονται στην εξαφάνιση. Στόχος της είναι να ενημερώσει και να εμπνεύσει δράσεις για τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την αλλαγή πολιτικών για τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων του πλανήτη.

Γατόπαρδος

Είμαι ο γατόπαρδος, τρέχω πιο γρήγορα από όλους και απειλούμαι με εξαφάνιση σε όλη την Αφρική. Έχω μπεζ τρίχωμα με μαύρες βούλες. Δεν βρυχώμαι όπως οι άλλες μεγάλες γάτες, αλλά επικοινωνώ με τους φίλους μου βγάζοντας διάφορους ήχους. Με τα μακριά μου πόδια και το λεπτό μου σώμα, αγγίζω ταχύτητα έως και 110 χιλιόμετρα την ώρα σε λίγο παραπάνω από τρία δευτερόλεπτα.

- **Βάρος:** 30–65 κιλά
- **Μήκος:** 150 εκ., 220 εκ. με ουρά
- **Γεννάει:** 1–6 μικρά
- **Διατροφή:** Σαρκοφάγο ζώο
- **Πόσο ζει:** 12–15 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Μπερδεύοντας τους εχθρούς

Όταν ήμουν μικρό, ήμουν πολύ ευάλωτο. Για να ξεγελάω τα αρπακτικά, όπως τα λιοντάρια και τις ύαινες, γεννήθηκα με μια πυκνή, ασημογκρίζα λωρίδα στη ράχη και πιο σκούρο τρίχωμα στα πόδια και στην κοιλιά, ώστε να μοιάζω με τον επιθετικό και ατρόμητο ασβό.

Περισσότεροι εχθροί από ποτέ

Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν για καλλιέργεια τη γη όπου κυνηγάμε, κι έτσι ο πληθυσμός μας μειώνεται συνεχώς. Ο χώρος για να ζήσουμε λιγοστεύει και ανταγωνιζόμαστε με άλλα αρπακτικά, που σκοτώνουν τα μικρά μας και μας κλέβουν τη λεία.

Το ήξερες;

Για να μη με χάνουν, τα μικρά μου ακολουθούν τη μακριά μου ουρά που ξεχωρίζει στην ψηλή βλάστηση.

Χιμπατζής

Γεια σου, είμαι ο χιμπατζής, ο δεύτερος πιο έξυπνος πίθηκος στον κόσμο. Μπορείς να μαντέψεις ποιος είναι ο πρώτος; Μοιράζομαι το 98% των ίδιων γονιδίων με εσάς τους ανθρώπους. Όπως κι εσείς, έτσι κι εγώ νιώθω συναισθήματα και αγκαλιάζω για να δείξω στοργή, μου αρέσουν οι φάρσες και επικοινωνώ με χειρονομίες, ήχους και εκφράσεις του προσώπου. Με τους αντίχειρες στα χέρια και τα πόδια μου μπορώ να χρησιμοποιώ εργαλεία και να πιάνω αντικείμενα σχεδόν όπως κι εσύ.

Φωλιές στα δέντρα

Ζω μέσα και γύρω από τα δέντρα της σαβάνας, σε μια κοινότητα με πολλούς άλλους χιμπατζήδες, και κοιμόμαστε σε φωλιές που φτιάχνουμε στα κλαδιά. Καθαρίζω το τρίχωμα των φίλων και συγγενών μου όχι μόνο για λόγους υγιεινής, αλλά και για να τους δείξω ότι νοιάζομαι.

Το ήξερες;

Γραπώνομαι από το τρίχωμα της κοιλιάς της μαμάς μου για τους πρώτους 6 μηνές της ζωής μου. Μετά, σκαρφαλώνω στην πλάτη της μέχρι να γίνω 2 χρονών.

Έχουμε κι εμείς τις αδυναμίες μας

Αν και είναι παράνομο να μας κυνηγούν, το κρέας μας παραμένει η κύρια πηγή πρωτεΐνης σε ορισμένες περιοχές της Αφρικής. Είμαστε επίσης ευάλωτοι στις ίδιες μολυσματικές ασθένειες με εσάς, όπως ο ιός Έμπολα και οι αναπνευστικές λοιμώξεις. Η υπερβολική έρευνα και ο τουρισμός μας επηρεάζουν αρνητικά.

- **Βάρος:** 32–60 κιλά
- **Μήκος:** 100–170 εκ.
- **Γεννάει:** 1–2 μικρά
- **Διατροφή:** Παμφάγο ζώο
- **Πόσο ζει:** 45 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Σουρικάτα

Είμαι η σουρικάτα. Το τρίχωμά μου είναι λεπτό και γκριζωπό, ενώ το σκούρο δέρμα στην κοιλιά μου με βοηθά να ρυθμίζω τη θερμοκρασία του σώματός μου.

Έχω μαύρα σημάδια κάτω από τα μάτια για να βλέπω καλύτερα τη μέρα. Ζω κάτω από τη γη, σε λαγούμια, μαζί με την ομάδα μου που μπορεί να φτάσει και τα 50 μέλη. Συνεργαζόμαστε για να μαζεύουμε τροφή, προσέχουμε την ομάδα και μεγαλώνουμε όλοι μαζί τα μικρά μας.

Τα μάτια δεκατέσσερα

Οι σουρικάτες θεωρούμαστε τροφή για πολλά άλλα ζώα, γι' αυτό και είμαστε πάντα σε επιφυλακή. Όταν κρατάω τσίλιες, στέκομαι στα πίσω πόδια και ισορροπώ με τη βοήθεια της ουράς μου. Μόλις εντοπίσω κίνδυνο, προειδοποιώ την ομάδα μου με διαφορετικούς τρόπους. Αν πρόκειται για πτηνό, η καλύτερη άμυνα είναι να κρυφτούμε στα λαγούμια. Αν είναι φίδι, γινόμαστε μια γροθιά και το διώχνουμε μακριά.

Επιβίωση σε δύσκολες συνθήκες

Έχω φτιαχτεί για να επιβιώνω στην ξηρή σαβάνα χωρίς να χρειάζομαι καθόλου νερό, καθώς το παίρνω από τα έντομα που τρώω. Λατρεύω τους σκορπιούς και δεν κινδυνεύω καθόλου, γιατί το δηλητηριό τους δεν με επηρεάζει!

Το ήξερες;

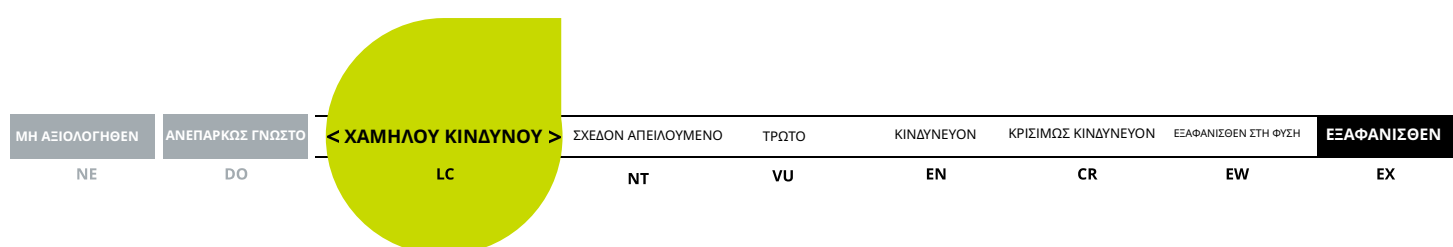
Όταν κοιμόμαστε, κουλουριαζόμαστε η μία επάνω στην άλλη!

- Βάρος:** Λιγότερο από 1 κιλό
- Μήκος:** 29 εκ. (και ουρά 19 εκ.)
- Γεννάει:** 1-2 μικρά
- Διατροφή:** Παμφάγο ζώο
- Πόσο ζει:** 12-14 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Εξαρτώμαστε από το κλίμα

Δεν θεωρούμαστε απειλούμενα ή υπό εξαφάνιση είδη. Όμως, τα σπίτια μας και η επιβίωσή μας εξαρτώνται από το κλίμα. Η ξηρασία και οι έντονες βροχοπτώσεις που πλημμυρίζουν τις φωλιές μας μπορούν να επηρεάσουν σοβαρά την επιβίωσή μας.

Ζέβρα

Είμαι η ζέβρα. Είμαι πολύ κοινωνική και ζω σε μεγάλες ομάδες, που ονομάζονται αγέλες. Είμαι γνωστή για τις χαρακτηριστικές μου ασπρόμαυρες ρίγες, οι οποίες είναι μοναδικές, όπως ακριβώς και τα ανθρώπινα αποτυπώματα. Με αυτόν τον τρόπο αναγνωρίζουμε η μία την άλλη μέσα στην αγέλη.

Η αγέλη πάνω απ' όλα

Μπορεί να φαίνομαι γλυκιά και ήρεμη, αλλά δεν φοβάμαι να παλέψω για ό,τι αγαπώ.

Αν η αγέλη μας απειληθεί από αρπακτικά όπως λιοντάρια, ύαινες ή λεοπαρδάλεις, σχηματίζουμε ένα ημικύκλιο με μέτωπο προς τον εχθρό και ετοιμαζόμαστε για επίθεση. Αν κάποια από εμάς πληγωθεί, στεκόμαστε γύρω της σε κύκλο και προσπαθούμε να την προστατέψουμε.

Συνεργασία πέρα από τα σύνορα

Κάθε χρόνο, μεταναστεύω καλύπτοντας τεράστιες αποστάσεις και, στην αναζήτησή μου για φρέσκο νερό και καταπράσινα λιβάδια, διασχίζω πολλά σύνορα που έχουν φτιάξει οι άνθρωποι. Αυτό κάνει την προστασία της φύσης εξαιρετικά σημαντική για την επιβίωσή μου. Ευτυχώς, σήμερα, πολλά κράτη της Ανατολικής Αφρικής φροντίζουν για τη διατήρηση της άγριας ζωής.

Βάρος: 200–450 κιλά

Μήκος: 220–250 εκ.

Γεννάει: 1 μικρό

Διατροφή: Φυτοφάγο ζώο

Πόσο ζει: 25 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Το ήξερες;

Όταν στεκόμαστε όλες μαζί μέσα στην αγέλη, οι ρίγες μας δημιουργούν μια οπτική ψευδαίσθηση που μπερδεύει τα λιοντάρια, καθώς έχουν αχρωματοψία και βλέπουν μόνο μια μεγάλη, κινούμενη μάζα που τα δυσκολεύει στο να ξεχωρίσουν κάποια από εμάς.

Καμηλοπάρδαλη

Είμαι η καμηλοπάρδαλη, το ψηλότερο ζώο στον πλανήτη. Μάλλον με αναγνωρίζεις από τον μακρύ λαιμό και το κιτρινοκαφέ μου τρίχωμα με τις κηλίδες. Μπορώ να φτάσω τα πιο ψηλά κλαδιά, ενώ η γλώσσα μου με προστατεύει από τα αγκάθια τους. Επίσης, είμαι πολύ σημαντική για το οικοσύστημα, αφού βοηθώ στο «κλάδεμα» των δέντρων και στη μεταφορά των σπόρων.

Ψηλή και επιβλητική

Όταν γεννήθηκα είχα ύψος 182 εκατοστά, δηλαδή ήμουν ήδη ψηλότερη από τους περισσότερους ενήλικες ανθρώπους! Την πρώτη εβδομάδα της ζωής μου μεγάλωνα 2,5 εκατοστά κάθε μέρα. Ένα ενήλικο αρσενικό μπορεί να φτάσει έως και τα 6 μέτρα ύψος.

Φαγητό πριν τον ύπνο

Περνάω το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας μου (από 16 έως 20 ώρες) τρώγοντας. Καταναλώνω έως και 30 κιλά φύλλα και κλαδιά την ημέρα! Δεν χρειάζομαι πολύ ύπνο, μου αρκούν μικροί υπνάκοι διάρκειας 5 έως 30 λεπτών. Για να νιώθω ασφαλής, τις περισσότερες φορές κοιμάμαι σε όρθια θέση, αν και μερικές φορές ξαπλώνω ή κάθομαι για να ξεκουραστώ.

Λιγότερα δέντρα

Τα τελευταία 30 χρόνια, ο πληθυσμός μας έχει μειωθεί σχεδόν κατά 40%, καθώς τα δέντρα λιγοστεύουν συνεχώς. Ωστόσο, οι τοπικές κοινότητες λαμβάνουν σημαντικές πρωτοβουλίες για την καλύτερη δυνατή διατήρησή τους.

Το ήξερες;

Έχω ψηλό λαιμό, κι έτσι φτάνω την τροφή μου σε ψηλά σημεία όπου τα περισσότερα άλλα ζώα δεν μπορούν να φτάσουν.

Βάρος: 800–1600 κιλά

Μήκος: 450–600 εκ.

Γεννάει: 1 μικρό

Διατροφή: Φυτοφάγο ζώο

Πόσο ζει: 28 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

ΜΗ ΔΕΙΟΛΟΓΗΘΕΝ
NE

ΑΝΕΠΑΡΚΩΣ ΓΝΩΣΤΟ
DO

ΧΑΜΗΛΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ
LC

ΣΧΕΔΟΝ
ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟ
NT

< ΤΡΩΤΟ >

VU

ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝ

ΚΡΙΣΙΜΩΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝ

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝ

EN

CR

EW

EX

- **Βάρος:** 1.300–3.200 κιλά (όσο 3 αυτοκίνητα)
- **Μήκος:** 3,5 μέτρα
- **Γεννάει:** 1 μικρό
- **Διατροφή:** Φυτοφάγο ζώο
- **Πόσο ζει:** 40 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Ιπποπόταμος

Γεια σου, είμαι ο ιπποπόταμος! Τα περισσότερα ζώα στη σαβάνα με φοβούνται. Έχω μεγάλο και δυνατό σαγόνι που μπορώ να ανοίξω διάπλατα.

Οι χαυλιόδοντές μου, που βρίσκονται στην κάτω γνάθο, μπορούν να φτάσουν σε μήκος τα 50 εκατοστά. Ίσως να νομίζεις ότι χρησιμοποιώ το επιβλητικό μου στόμα για να τρώω άλλα ζώα, αλλά στην πραγματικότητα είμαι χορτοφάγος.

Ένα άλογο στο ποτάμι

Το όνομά μου προέρχεται από τα Αρχαία Ελληνικά και σημαίνει «ίππος» (δηλαδή άλογο) του ποταμού. Ζω μέσα στο νερό για να δροσίζομαι τις ζεστές μέρες. Τα μάτια, τα αφτιά και τη μύτη μου βρίσκονται στην κορυφή του κεφαλιού μου, για να παρακολουθώ τι γίνεται γύρω μου ενώ βρίσκομαι στο νερό. Δεν μπορώ να αναπνέω κάτω από αυτό, αλλά μπορώ να κρατήσω την αναπνοή μου μέχρι και 5 λεπτά. Παρόλο που είμαι μεγαλόσωμος, μπορώ να κινούμαι άνετα πηδώντας ή περπατώντας και τρέχοντας στον πυθμένα του ποταμού. Τη νύχτα, όταν η θερμοκρασία πέφτει, βγαίνω στη στεριά για να φάω.

Οι χαυλιόδοντες κι εμείς

Καθώς το εμπόριο ελεφαντόδοντου έχει κριθεί παράνομο, οι άνθρωποι άρχισαν να αναζητούν εναλλακτικές λύσεις, με αποτέλεσμα οι εξαγωγές των χαυλιοδόντων μας να αυξηθούν πάνω από 530%. Αν μικρύνει ο πληθυσμός μου, τότε θα επηρεαστούν όλοι οι κάτοικοι της σαβάνας.

Το ήξερες;

Δεν χρειάζομαι αντηλιακό! Εκκρίνω ένα κόκκινο υγρό από το δέρμα μου, το οποίο με προστατεύει τόσο από τα εγκαύματα του ήλιου όσο και από τα μικρόβια.

ΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΝ
NE

ΑΝΕΠΑΡΚΩΣ ΓΝΩΣΤΟ
DO

ΧΑΜΗΛΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ
LC

ΣΧΕΔΟΝ
ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟ
NT

< ΤΡΩΤΟ >
VU

ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝ
EN

ΚΡΙΣΙΜΟΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝ
CR

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝ ΣΤΗ ΦΥΣΗ
EW

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝ
EX

Πίθηκος

Είμαι ο πράσινος πίθηκος, ο πιο κοινός πίθηκος στην αφρικανική σαβάνα. Μπορείς να με αναγνωρίσεις από το γκριζόασπρο τρίχωμα και το μαύρο πρόσωπό μου.

Ύπνος και φαγητό

Η ομάδα με την οποία ζω ονομάζεται αγέλη και αποτελείται από περίπου 25–50 πιθήκους. Κοιμόμαστε πάνω στα δέντρα και ξεκινάμε νωρίς το πρωί να ψάχνουμε για τροφή στο έδαφος. Είμαι παμφάγος και μπορεί να φάω από λουλούδια και σπόρους μέχρι σαύρες και αβγά. Όταν ο ήλιος βρίσκεται στο ψηλότερο σημείο του ουρανού, παίρνω έναν υπνάκο για λίγες ώρες πριν ξαναρχίσω την αναζήτηση τροφής μέχρι τη δύση του.

Βάρος: 3–5 κιλά

Μήκος: 40–60 εκ.,
ουρά 30–50 εκ.

Γεννάει: 1 μικρό

Διατροφή: Παμφάγο ζώο

Πόσο ζει: 12–24 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Επικοινωνία: Πιο σημαντική από ποτέ

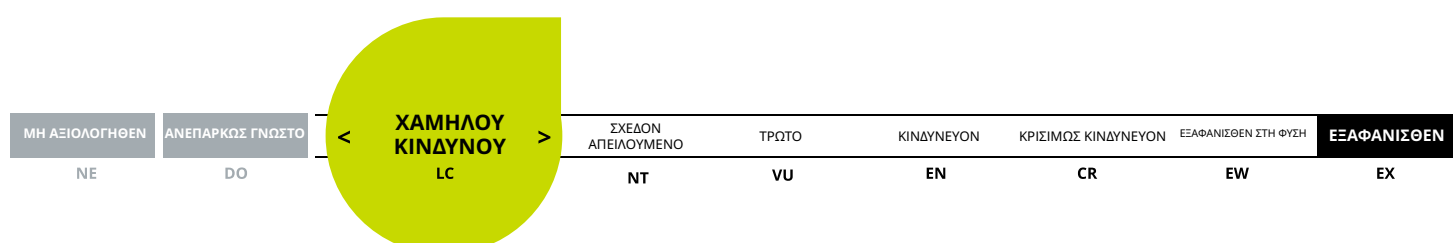
Έχουμε αναπτύξει ένα έξυπνο σύστημα επικοινωνίας για να ειδοποιούμε ο ένας τον άλλον όταν υπάρχουν αρπακτικά τριγύρω. Εκτός από τους ήχους, χρησιμοποιούμε και τη στάση του σώματός μας για να επικοινωνούμε. Αν θέλω να έρθω πιο κοντά με κάποιον από την αγέλη, του καθαρίζω το τρίχωμα ή παίζω μαζί του.

Ευαίσθητοι αλλά όχι σε απειλή

Ο κίνδυνος εξαφάνισής μας είναι χαμηλός, καθώς είμαστε ανθεκτικά και προσαρμοστικά πλάσματα. Καθώς όμως η ανθρώπινη δραστηριότητα επεκτείνεται όλο και περισσότερο στη φύση, οι κοινότητές μας συγκρούονται, καθώς οι αγρότες δεν μας θέλουν στα χωράφια τους. Οι περιβαλλοντικοί οργανισμοί κάνουν εκστρατείες ενημέρωσης και έρευνες ώστε να συνυπάρχουμε όλοι αρμονικά.

Το ήξερες;

Τα μάγουλά μου μοιάζουν με σάκους και χρησιμεύουν και για να αποθηκεύω το φαγητό που θέλω να φάω αργότερα.

Κροκόδειλος

Είμαι ο αφρικανικός κροκόδειλος με το λεπτό ρύγχος. Μπορείς να με βρεις σε γλυκά νερά, όπως ποτάμια και βάλτους στη Δυτική Αφρική. Είμαι γνωστός για το χαρακτηριστικά στενό ρύγχος μου, το οποίο είναι ειδικά προσαρμοσμένο ώστε να μπορώ να κινώ το κεφάλι μου πιο γρήγορα μέσα στο νερό και να πιάνω περισσότερα ψάρια.

Δέρμα σκληρό σαν ατσάλι

Όπως όλοι οι κροκόδειλοι, το δέρμα μου είναι σκληρό και ανθεκτικό για να προστατεύομαι από τους τραυματισμούς. Ωστόσο, ενώ οι περισσότεροι κροκόδειλοι έχουν αυτή την προστασία μόνο στην πλάτη και στα πλευρά, εγώ την έχω και στην κοιλιά μου, καθώς ζω σε στενά ποτάμια όπου κινδυνεύω να χτυπήσω σε αιχμηρά αντικείμενα. Αυτή η ολόσωμη «πανοπλία» με κάνει να κινούμαι λίγο πιο αργά στο νερό, όμως δεν με επηρεάζει και πολύ στο κυνήγι.

Βάρος: 80–140 κιλά

Μήκος: 2–4 μέτρα

Γεννάει: 13–27 αβγά

Διατροφή: Σαρκοφάγο ζώο (κυρίως ψάρια)

Πόσο ζει: 50 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Κολύμπι σε μολυσμένα νερά

Η ρύπανση των ποταμών και των υγροτόπων από τη γεωργία και την αστική ανάπτυξη απειλεί σοβαρά εμένα και την οικογένειά μου. Σε συνδυασμό με την υπεραλίευση, το κυνήγι και την κλιματική αλλαγή, το είδος μου κινδυνεύει με εξαφάνιση.

Το ήξερες;

Όταν τα μωρά είναι έτοιμα να εκκολαφθούν από τα αβγά τους, βγάζουν τσιριχτούς ήχους για να ενημερώσουν τη μαμά τους ότι ήρθε η ώρα να τα βοηθήσει να κατέβουν στο νερό.

Χαμαιλέοντας

Είμαι ο χαμαιλέοντας με την παράξενη μύτη και ένα από τα πιο απειλούμενα είδη χαμαιλέοντα στην Αφρική. Ζω στη Μαδαγασκάρη, όπως και οι περισσότεροι χαμαιλέοντες.

Αλλάζω διάθεση; Αλλάζω χρώμα!

Στην ανθρώπινη γλώσσα, η λέξη «χαμαιλέοντας» χρησιμοποιείται συχνά για να περιγράψει κάποιον που είναι καλός στο να προσαρμόζεται σε διαφορετικές καταστάσεις και περιβάλλοντα. Σε αντίθεση με την κοινή πεποίθηση, εγώ δεν αλλάζω το χρώμα μου για να καμουφλαριστώ. Το χρώμα μου εξαρτάται από τη διάθεσή μου και είναι ένας τρόπος να ρυθμίζω τη θερμοκρασία του σώματός μου, καθώς τα ανοιχτόχρωμα χρώματα αντανακλούν τη θερμότητα ενώ τα σκούρα την απορροφούν. Όταν είμαι ήρεμος, έχω πράσινο χρώμα, ενώ όταν είμαι αγχωμένος ή ενθουσιασμένος, γίνομαι πιο καφέ ή μαύρος.

Μεθοδικό κυνήγι

Τα μεγάλα μάτια μου κινούνται ανεξάρτητα το ένα από το άλλο, κι έτσι μπορώ να βλέπω γύρω-γύρω όταν κυνηγάω. Για να πλησιάσω το θήραμά μου αθόρυβα, κινούμαι αργά με ακανόνιστες κινήσεις από πλευρά σε πλευρά, και όταν πλησιάσω αρκετά, η μακριά, κολλώδης γλώσσα μου εκτοξεύεται και το γραπώνει.

Δεισιδαιμονίες της Αφρικής

Πολλοί χαμαιλέοντες σκοτώνονται επειδή θεωρείται ότι φέρνουν κακή τύχη, ενώ άλλοι πεθαίνουν εξαιτίας της καταστροφής του φυσικού τους περιβάλλοντος.

	Βάρος: 20–50 γρ.
	Μήκος: 10–15 εκ.
	Γεννάει: 10–20 αβγά
	Διατροφή: Σαρκοφάγο ζώο
	Πόσο ζει: 3–5 χρόνια

Πηγή: Nordens Ark

Το ήξερες;

Η γλώσσα μου φτάνει από 0 στα 100 χιλιόμετρα την ώρα μέσα σε ένα εκατοστό του δευτερολέπτου. Πιο γρήγορη και από πύραυλο!

Σκαρβαίος

Είμαι ο σκαρβαίος. Είμαι δυνατός και έχω μαύρο και καφέ χρώμα. Μπορεί να είμαι μικρός, αλλά είμαι πολύ σημαντικός. Στην πραγματικότητα, χωρίς εμένα ολόκληρο το οικοσύστημα της σαβάνας πιθανότατα θα κατέρρεε.

Ο επικονιαστής του εδάφους

Όταν μεγάλα ζώα, όπως οι ελέφαντες ή οι ρινόκεροι, κάνουν την ανάγκη τους, οι καταπληκτικές κεραίες μου με καθοδηγούν στο σημείο. Με τα μπροστινά μου πόδια, που μοιάζουν με φτυάρι, σχηματίζω την κοπριά σε μια τέλεια στρογγυλή μπάλα. Στη συνέχεια, τη σπρώχνω με τα πίσω μου πόδια μέχρι να τη θάψω σε μια τρύπα, όπου γεννάω τα αβγά μου. Όταν εκκολαφθούν οι προνύμφες, η μπάλα αποτελεί την τροφή τους. Παράλληλα, αυτή η διαδικασία διασπείρει τους σπόρους και επιστρέφει θρεπτικά συστατικά στο έδαφος, βοηθώντας τα φυτά να αναπτυχθούν. Στη συνέχεια, τα υγιή φυτά γίνονται τροφή για τα φυτοφάγα ζώα και στηρίζουν ολόκληρη την τροφική αλυσίδα της σαβάνας.

Το ήξερες;

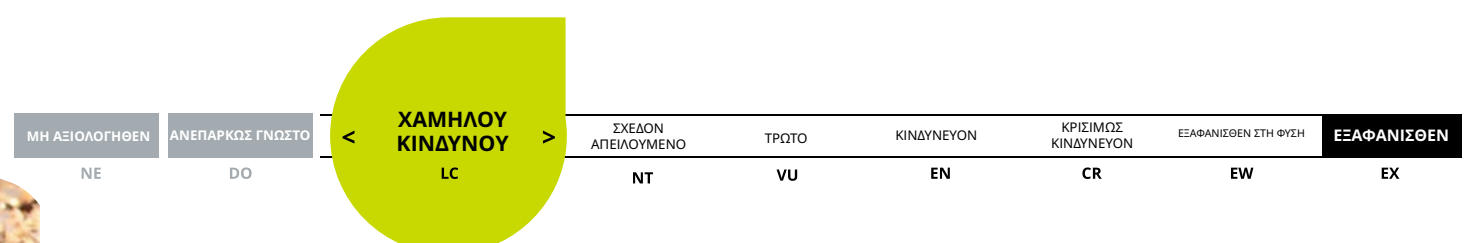
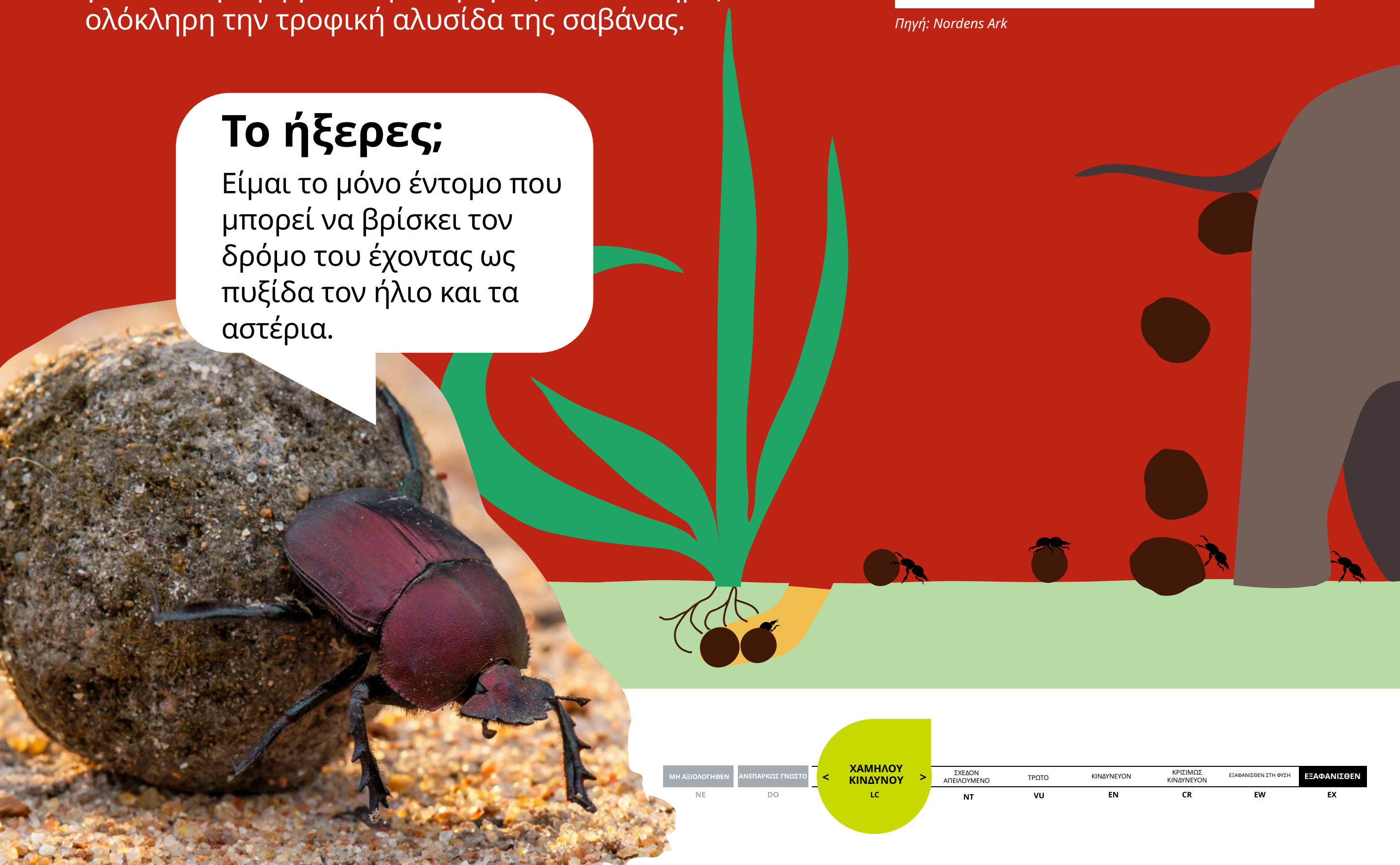
Είμαι το μόνο έντομο που μπορεί να βρίσκει τον δρόμο του έχοντας ως πυξίδα τον ήλιο και τα αστέρια.

© Inter IKEA Systems B.V. 2025

- **Βάρος:** 10–20 γρ.
- **Μήκος:** 1–3 εκ.
- **Γεννάει:** 10–1000 αβγά
- **Διατροφή:** Σαπροφάγο ζώο
- **Πόσο ζει:** Άγνωστο, πιθανόν 4–12 μήνες

Πηγή: Nordens Ark

Μπλε πεταλούδα

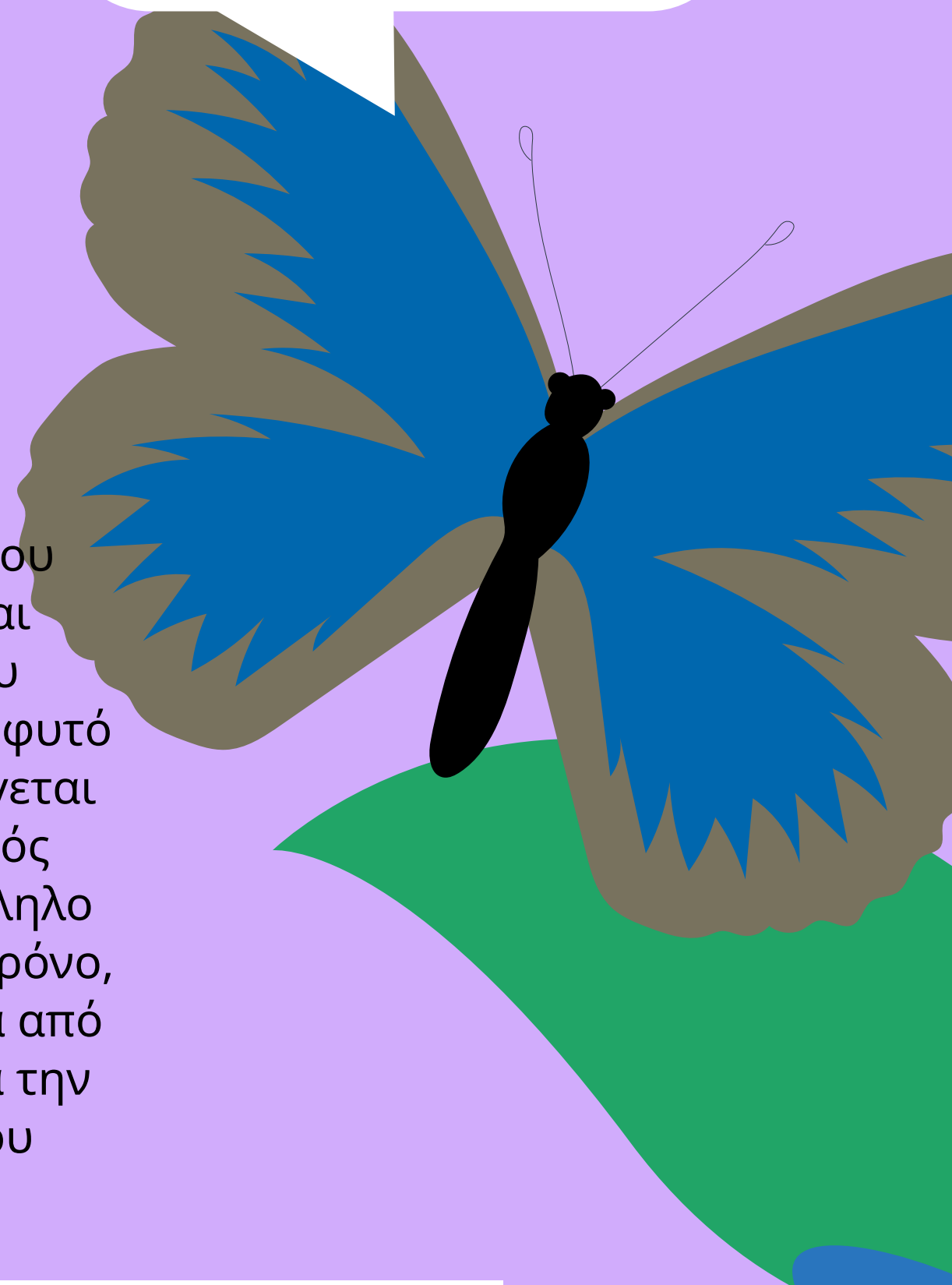
Είμαι η μπλε πεταλούδα του δάσους Karkloof. Είμαι γνωστή για τα βαθιά μπλε φτερά μου με σκούρο καφέ περίγραμμα, αλλά η πίσω πλευρά των φτερών μου είναι μπεζ, οπότε αν δεν τα ανοίξω, μάλλον δεν θα με αναγνωρίσεις. Μπορείς να με βρεις μόνο στην ενδοχώρα της Κουαζούλου-Νατάλ στη Νότια Αφρική.

Μαγευτική αλλά ευαίσθητη

Είμαι αρκετά απαιτητική με το πώς ζω και τι τρώω. Μου αρέσει να γεννάω τα αβγά μου μόνο στους μίσχους και τα φύλλα του φυτού Indigofera, και οι προνύμφες μου τρέφονται κι αυτές με τα φύλλα του. Όμως, καθώς το φυτό αυτό αντικαθίσταται σταδιακά από άλλα και η γη καίγεται ή χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς, ο βιότοπός μου μικραίνει, κι έτσι μόνο το 1% της γης είναι κατάλληλο για μένα. Το είδος μου παράγει μόνο μία γενιά κάθε χρόνο, οπότε αν χαθούμε για μία χρονιά, δεν θα μείνει καμία από εμάς. Ευτυχώς, γίνονται προσπάθειες διατήρησης για την προστασία του βιότοπού μου και του αγαπημένου μου φυτού.

Το ήξερες;

Θα με δεις να πετώ από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Τους υπόλοιπους μήνες, υπάρχω μόνο ως αβγό, χρυσαλλίδα ή κάμπια.

Βάρος: Λιγότερο από 1 γρ.

Μήκος: 30–40 χιλιοστά

Γεννάει: 12–100 αβγά

Διατροφή: Φυτοφάγο ζώο (νέκταρ λουλουδιών)

Πόσο ζει: 1–3 εβδομάδες

Πηγή: Nordens Ark

ΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΕΝ
NE

ΑΝΕΠΑΡΚΩΣ ΓΝΩΣΤΟ
DO

ΧΑΜΗΛΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ
LC

ΣΧΕΔΩΝ
ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟ
NT

ΤΡΩΣΤΟ
VU

<ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝ>
EN

ΚΡΙΣΙΜΟΣ
ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝ
CR

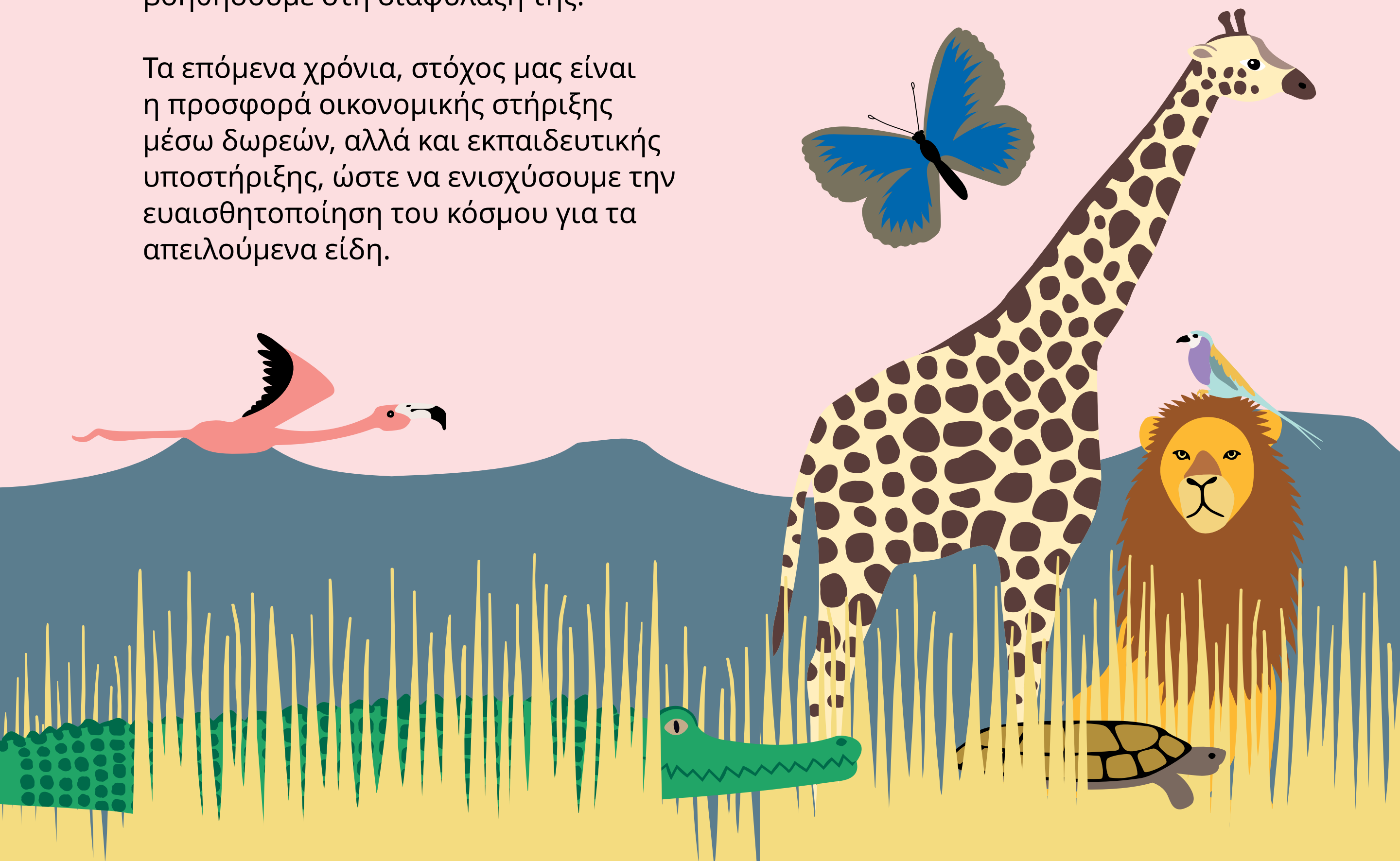
ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝ ΣΤΗ ΦΥΣΗ
EW

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝ
EX

Συνεργασία με το Nordens Ark

Στην IKEA, συνεργαζόμαστε με το κέντρο προστασίας άγριας ζωής Nordens Ark, έναν ιδιωτικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό που επικεντρώνεται στη διατήρηση της φύσης, την αναπαραγωγή και φροντίδα ειδών, καθώς και στην έρευνα και την εκπαίδευση. Με τη βοήθειά τους, έχουμε αποκτήσει βαθύτερη κατανόηση των ενεργειών που απαιτούνται για την προστασία της άγριας ζωής και του τρόπου με τον οποίο μπορούμε όλοι να βοηθήσουμε στη διαφύλαξή της.

Τα επόμενα χρόνια, στόχος μας είναι η προσφορά οικονομικής στήριξης μέσω δωρεών, αλλά και εκπαιδευτικής υποστήριξης, ώστε να ενισχύσουμε την ευαισθητοποίηση του κόσμου για τα απειλούμενα είδη.

Δράσεις για τη φύση

Τα άγρια ζώα μπορεί να μοιάζουν με κάτι μακρινό, αλλά μπορείς να κάνεις πολλά για να τα βοηθήσεις, ακόμη και από το σπίτι σου! Έχεις ήδη κάνει το πρώτο βήμα μαθαίνοντας περισσότερα για τα ζώα και κατανοώντας τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Δες μερικά ακόμη παραδείγματα για το πώς μπορείς να βοηθήσεις:

Προστάτευσε τη φύση

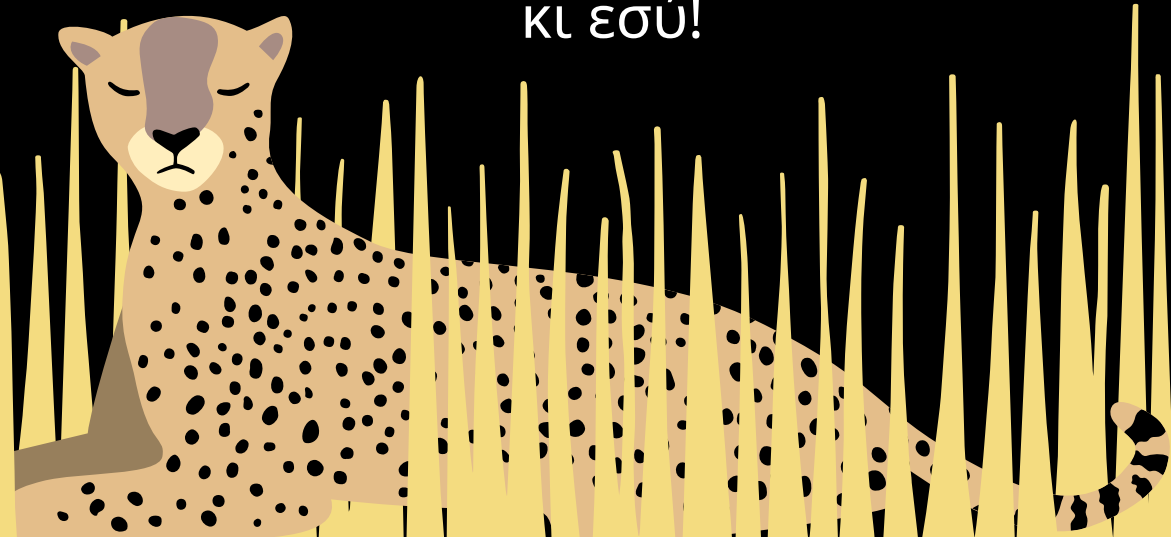
Το πιο βασικό που μπορείς να κάνεις για όλα τα άγρια ζώα είναι να φροντίζεις το φυσικό τους περιβάλλον. Μην αφήνεις σκουπίδια στη φύση και προσπάθησε να προστατεύεις κάθε μικρή γωνιά πρασίνου. Μπορείς, επίσης, να αφήσεις λίγα αγριολούλουδα στον κήπο σου, να βάλεις μια φωλιά για πουλιά και να αφήσεις ένα μπολάκι με νερό όταν κάνει ζέστη.

Άφησε τα άγρια ζώα στη φύση τους

Τα άγρια ζώα δεν είναι κατοικίδια. Έχουν τον δικό τους κόσμο και πρέπει να μπορούν να ζουν ελεύθερα. Μπορεί να δεις ένα μικρό ζώο μόνο του και να νομίσεις πως είναι εγκαταλελειμμένο, αλλά πολύ συχνά η μητέρα του είναι κοντά. Αν πλησιάσεις ή το πάρεις αγκαλιά, ίσως την απομακρύνεις χωρίς να το θέλεις. Επίσης, μην τα ταΐζεις. Για παράδειγμα, μπορεί να σου φαίνεται ακίνδυνο το να δίνεις ψωμί στα πουλιά, ωστόσο μπορεί να τους προκαλέσει σοβαρά προβλήματα καθώς, ειδικά τα μωρά, είναι φτιαγμένα για να τρέφονται αποκλειστικά με έντομα.

Γίνε εθελοντής

Σίγουρα θα βρεις πολλές εθελοντικές δράσεις προστασίας της άγριας ζωής κοντά στην περιοχή σου. Αναζήτησέ τις και βοήθησε κι εσύ!

Παιχνίδι ερωτήσεων

Πόσα έμαθες για την αφρικανική σαβάνα;
Δοκίμασε τις γνώσεις σου με αυτό
το διασκεδαστικό κουίζ!

1

Πόσο ποσοστό της επιφάνειας της Γης καλύπτεται από τη σαβάνα;

2

Τι είναι ένα φυτοφάγο ζώο;

3

Γιατί οι ελέφαντες είναι τόσο σημαντικοί στη σαβάνα;

4

Σε ποιο ζώο μοιάζει το μικρό του γατόπαρδου για να μην το πλησιάζουν τα αρπακτικά;

5

Ποιο ζώο δεν παθαίνει τίποτα αν το τσιμπήσει σκορπιός;

6

Τι χρώμα έχει η γλώσσα της καμηλοπάρδαλης;

7

Πού ζουν οι περισσότεροι χαμαιλέοντες στον κόσμο;

8

Πόσο γρήγορα μπορεί να κολυμπήσει ένας ιπποπόταμος;

9

Ποιο ζώο βρίσκει τον δρόμο του με τη βοήθεια του ήλιου και των αστεριών;

10

Ποιους δύο μήνες θα δεις την μπλε πεταλούδα Karkloof να πετάει;

11

Από τα 11 ζώα που διάβασες εδώ, ποιο ζει περισσότερο;

12

Ποια τρία πράγματα μπορείς να κάνεις για να βοηθήσεις τα άγρια ζώα;

Απαντήσεις!

8. Ερώτηση-παγίδα, δεν κολυμπάει!
9. Το σκαθάρι.
10. Τον Μάρτιο και τον Απρίλιο.
11. Ο κροκοδείλιος της Δυτικής Αφρικής, που μπορεί να ζήσει έως και 50 χρόνια.
12. Να προσοδεύεις τη φύση, να αφήνεις τα άγρια ζώα στο φυσικό τους περιβάλλον, να κάνεις εθελοντισμό.

1. 20%.
2. Ένα ζώο που τρέφεται με φυτά.
3. Προσφέρουν φαγητό και νερό για τα υπολογιστικά σκαβόνια το χέμα και ρίχνοντας τα δέντρα στο ξέσχατος.
4. Με ασβό.
5. Η σουρικότα.
6. Μαύρο/μπλε.
7. Στη Μαδαγασκάρη.

Ευχαριστούμε!

